

SINIFTA ÜSTÜN YETENEKLİ BİR ÇOCUK VARSA;

1. UYARLAMA

- Hayal ettikleri sınıfları yaparken bu çocuğa hayallerini, neden bu hayali kurduklarını anlatmaları için fırsat verilir.
- Çocuğa;
 - Neden herkesin hayalindeki sınıf farklı?
 - Bu farklılık doğal mı?
 - Neden sen böyle bir sınıf düzeni istiyorsun? soruları sorulur.
- Çocuğa daha karmaşık bir kroki verilir ve hayallerindeki sınıf ile bu krokiyi karşılaştırması sağlanır.
 - Değerlendirme aşamasında, çocuktan duygularının nedenlerini açıklaması istenir. Başka nelerin krokisinin çizilebileceğine yönelik tahminlerde bulunması sağlanır. Çocuğa “Sen nerenin krokisini çizmek isterdin? Neden?” sorusu sorulur.

2. UYARLAMA

- Üstün yetenekli çocuktan:
 - Önce çukurun derinliğine ilişkin tahminde bulunup, ip, sopa vb. ile göstermesi istenir.
 - Sonra ölçüm yapması ve ölçüm sonucu ile kendi tahminini karşılaştırması istenir.
- Büyüteçle bakma aşamasında aşağıdaki sorular sorulur;
 - Büyüteçle nelere bakarız?
 - İnsanlar neden büyütece ihtiyaç duymuşlar?
 - Büyüteçle bakmadan önce nasıl görüyordun, büyüteçle bakınca nasıl gördün? vb.
- Resimleme aşamasında varlıkları büyüteçle görünen şekliyle çizmeleri istenebilir.
- Çamur yapma aşamasında toprağa su dökülünce çıkan baloncukları sorgulaması sağlanır.
 - Böcekler evden kaçtı gördün mü?
 - Toprağa su dökünce böcekler neden üste çıktı?
 - Evleri neden toprağın altında? soruları sorulur.
- “Böcek olsaydım nasıl yaşardım” doğaçlaması yapılır.
Örn ifadeler: “Ben bir solucanım...
Ben bir köstebeğim...
Ben bir karıncayım...” gibi ifadeler ucu açık olarak çocuğa söylenerek çocuğun cümleleri tamamlaması istenebilir.
- Değerlendirme aşamasında “Toprağı kazarken zorlandınız mı? Neden?” sorusundan sonra “Zorlandıysanız bir sonraki kazıda zorlanmamak için nasıl bir yol izlersin?” sorusu sorulur.
“Oluşan çukurları ölçerken neler kullandınız?” sorusundan sonra “Başka nelerle ölçebilirdik?” sorusu yöneltilir.
Ayrıca bu basamakta “Vücudum Ölçme Aracı” çalışması da yaptırılabilir.
“Vücudunun hangi kısımlarını ölçmek için kullanırsın? Haydi, ölç.” diyerek üstün yetenekli çocuğun yaratıcı düşüncesi harekete geçirilir.

3. UYARLAMA

- “Buradaki kelebeklerle ilgili resmi yapan ressam Salvador Dali” dindikten sonra eğer bilgisi varsa üstün yetenekli çocuğa Dali ve eserleri hakkında konuşma fırsatı verilir.
- Üstün yetenekli çocuğa Dali’nin farklı eserlerinin resimleri verilir, çocuk bu resimleri kullanarak bir öykü oluşturabilir

4. UYARLAMA

- Kendi resimlerinden öykü oluşturma basamağında, çocuğun arkadaşlarıyla birlikte öykü oluşturmaya katkıda bulunduktan sonra aynı resimlerden kendi öyküsünü oluşturmaya sağlanır.

Eğer çocuk yazı yazmayı biliyorsa, kâğıtların boş kalan kısmına ya da boş sayfalara anlatılan öyküyü onun yazması sağlanır.

SINIFTA İŞİTME YETERSİZLİĞİ OLAN BİR ÇOCUK VARSA;

5. UYARLAMA

- İkişerli olma aşamasında çocuğun öğretmenle (ya da varsa yardımcı öğretmenle) eşleşmesi sağlanır.
- Dudak ve kulak kartlarından kulak kartının çocuğa gelmesi ve önce çocuğun öyküyü öğretmeninden dinlemesi sağlanır.
- Öğretmen çocuğa öyküyü anlatırken kitaptaki resimlerden yararlanır ve çocuğun resimlerde gördüklerinden bazılarının isimlerini söylemesi için sorular sorar. Çocuğun söylediği sözcükleri genişletir (örneğin, kitapta gördüğü ev için çocuk “ev” dediğinde öğretmen “kırmızı ev” ya da “bahçeli ev” gibi genişletmeler yapabilir).
- Öykü tamamlandığında, çocuğa öykünün en çok neresinin hoşuna gittiği sorulur. Daha sonra çocuğa dudak kartı verilerek, sadece öykünün en sevdiği bölümünün olduğu sayfayı öğretmenine anlatması istenir.

6. UYARLAMA

- İşitme yetersizliği olan çocuk diğer grupların su dolu kaplarına da götürülerek oluşan renklerle ilgili olarak ritmik tekrar yapılır. “Bu hangi renk?” diye sorulduktan sonra “Mavi” cevabı verilerek çocuğun sözcüğü tekrarlaması istenir. Diğer renk isimleri üzerinde de aynı şekilde durulur.
- Renkli suların kalıplara doldurulup dondurulması aşamasında çocuğun yönergeyi anladığından emin olunmalıdır. Suyun donarak şekil değiştirmesi aşama aşama bireysel olarak işitme yetersizliği olan çocuğa anlatılmalıdır.

7. UYARLAMA

- İşitme yetersizliği olan çocuğa çanta gösterilerek ve “Bu çanta kimin?” diye sorularak çantanın sahibinin arandığı anlatılmalıdır.

- Terzi tarafından gelen notun okunması aşamasında, çocuğa öğretmenin daha önceden hazırladığı terzi dükkânına yönelik bir resim verilir. Resimde; dükkânında mutsuz bir terzi, terzinin başının üstünde bir düşünme balonu ve bu balonun içinde, sınıfa getirilen kumaşlardan yapıştırılmış örnekler ve kraliçe resmi olabilir. Çocuğa basit cümleler ile resim açıklanır.
- Parçaların bulunmasındaki ipucu verme aşamasında, işitme yetersizliği olan çocuğa, dil gelişim seviyesine göre birebir yönergeler verilmelidir.
- Teşekkür notu okunurken çocuğa “Mutlu terzi yüzü ve aynı kumaş desenlerinden elbise giymiş mutlu kraliçenin” olduğu bir resim verilir.

8. UYARLAMA

- Farklı ağırlıktaki nesneler yere dağınık bir şekilde konulurken, nesne adları önce öğretmen tarafından, daha sonra çocuklarla birlikte söylenir.

9. UYARLAMA

- Ailelerden malzeme istenirken, işitme yetersizliği olan çocuğun evinde ölçme çalışmalarının yapılması ve neleri ölçtükleri ile ilgili resim yapmaları da istenir. Çocuğun getirdiği ölçme aracının adının ne olduğu ve evde bu ölçme aracıyla neleri ölçtüğü üzerinde durulurken, evde yaptıkları resimlerden yararlanılır.
- Öğretmenin seçeceği uzun ve kısa nesneler çocukla birlikte ölçülür hangisinin uzun hangisinin kısa olduğu üzerinde durularak, uzun ve kısa kavramları verilir.
- Çocuk serbest olarak ölçmeye geçtiğinde, ölçtüğü nesnelerin uzun mu- kısa mı olduğu öğretmen tarafından çocuğa sorularak ve doğruları söylenerek kavramlar pekiştirilir. Öğretmen, işitme yetersizliği olan çocuğa, “Sence bu uzun mu? Kısa mı?” diye sorarak çocuğun tahmin etmesini sağlamalıdır.

10. UYARLAMA

- Ailelerden malzeme istenirken, işitme yetersizliği olan çocuğun evinde ölçme çalışmalarının yapılması ve neleri ölçtükleri ile ilgili resim yapmaları da istenir. Çocuğun getirdiği ölçme aracının adının ne olduğu ve evde bu ölçme aracıyla neleri ölçtüğü üzerinde durulurken, evde yaptıkları resimlerden yararlanılır.
- Öğretmenin seçeceği uzun ve kısa nesneler çocukla birlikte ölçülür hangisinin uzun hangisinin kısa olduğu üzerinde durularak, uzun ve kısa kavramları verilir.
- Çocuk serbest olarak ölçmeye geçtiğinde, ölçtüğü nesnelerin uzun mu- kısa mı olduğu öğretmen tarafından çocuğa sorularak ve doğruları söylenerek kavramlar pekiştirilir. Öğretmen, işitme yetersizliği olan çocuğa, “Sence bu uzun mu? Kısa mı?” diye sorarak çocuğun tahmin etmesini sağlamalıdır.

11. UYARLAMA

- Bir gün önceden ailelere yazılmış nota, çocukların seçtiği mandal renklerini temsil eden farklı resimlerin boyanmadan çizilmesi (örneğin, sarı rengi seçen çocuk için renklendirmeden limon, güneş, ayva resimleri) istenir.
- Sınıfa getirilen renk kutularıyla birlikte, çocukların “U” düzeninde oturmaları istenir. Öğretmen çizilmiş olan nesne resimlerini çocukların görebileceği şekilde ortaya koyar.

- Her çocuk kendi kutusunda olan nesnelerin rengini tahmin ederken, yerdeki resimlerden yararlanarak, rengin adını kullanmadan, anlatır. Örneğin, “Güneşin rengi” derken güneş resmini gösterir.
- Oyunun heyecanına kapılan çocukların önce davranıp cevaplamasının, işitme yetersizliği olan çocuğun katılımına engel olmaması için, parmak kaldırarak tahminler yaptırılması, işitme yetersizliği olan çocuğa süre verilmesi için önemlidir. Öğretmen işitme yetersizliği olan çocuğa ritmik tekrar yaptırır (Örneğin, çocuk kırmızı rengi söyleyemeyebilir ama elmanın o renk olduğunu söylemek için kırmızı mandalı gösterir. Öğretmen doğru sözcüğü ifade eder, işitme yetersizliği olan çocuk da tekrar eder).
- İşitme yetersizliği olan çocuğa soru sorma sırası geldiğinde, yine yerdeki boyanmamış nesne resimlerinden yararlanması sağlanır. Öğretmen söylemek istediği sözcük ya da cümlelerin doğru şeklini işitme yetersizliği olan çocuğa tekrar ettirir.
- Diğer aşamalar işitme yetersizliği olan çocuk için uygundur.
- Grafik gösterilerek, “Ne yaptık?” sorusuyla, “Grafik yaptık.” cümlesi işitme yetersizliği olan çocuğa tekrar söylenir ve tekrar ettirilir.
- Değerlendirme soruları işitme yetersizliği olan çocuk için uygundur.

12. UYARLAMA

- İşitme yetersizliği olan çocuğun ailesinden ses çıkaran oyuncaklar istenirken, getirecekleri oyuncaklar ya da materyallerle ilgili evde çocuklarıyla konuşmaları ve nasıl ses çıkardıklarını fark etmelerini sağlamaları vurgulanmalıdır. Ayrıca, aileden getirecekleri oyuncakların resimlerini kartlara çizmeleri ve bu kartları da oyuncakla birlikte okula getirmeleri istenebilir.
- Dinleme becerisi tam gelişmemiş, henüz sadece sesleri fark eden işitme yetersizliği olan çocuk dinleme konumundayken, ritim oluşturan kişi öğretmen olur. İşitme yetersizliği olan çocuğun ailesiyle çalıştığı ses çıkaran oyuncaklarla ritim oluşturulur. İşitme yetersizliği olan çocuğa, gözlerini kapatmadan sesler tanıtılır. Her seste hangi oyuncağın resmini göstereceği açıklanır. Çocuğa, ses çıkaran nesnelerin her çalınışında kendisinin de o nesnenin resmini yukarıya kaldırması gerektiği yönergesi verilir.
- Eğer çocuğun dinleme becerisi gelişmiş ise arkadaşlarının getirdiği diğer ses çıkaran nesnelerle de benzer çalışma yapılabilir. Ancak art arda verilen sesler yerine her sestem sonra çocuğun, sesin hangi nesneden çıktığını göstermesi istenir.
- Etkinliğin değerlendirilmesinde verilen sorular, işitme yetersizliği olan çocuk için de kullanılır.

13. UYARLAMA

- İşitme yetersizliği olan çocuğa ürünler ve fotoğraflar gösterilir ve nesnenin ismi sorulurken çocuğun dil seviyesine göre ya nesne adları ya da cümle tekrarları yaptırılır.
- Etkinlik süresince çocuklar konuşurken işitme yetersizliği olan çocuğa da söz verilmesine ve çocuğun dil seviyesine uygun soruların sorulmasına dikkat edilir.
- Öykü anlatma aşamasında işitme yetersizliği olan çocuğun söylediği sözcük ve cümleler öğretmen tarafından tamamlanarak çocuğa ritmik tekrarlar yaptırılır.
- Çocuğun sözcükleri doğru şekilde söylemesi için tekrar etmesi istenir.

14. UYARLAMA

- Bu etkinlikte, işitme yetersizliği olan öğrenciye açık ve net şekilde sorulan sorular işiten öğrencilerin dikkatini dağıtmadan, etkinliğe yayılabilir. Sorular, yeni edinilecek sözcüklere, çocuğun sözcük dağarcığına ve anlayabildiği soru çeşitlerine göre olmalıdır.
- Örneğin, “Aaaa elbiseme ne olmuş?” sorusuyla, “Yırtılmış” sözcüğü verilir.
- İşitme yetersizliği olan çocuğa ritmik tekrar yaptırılarak yeni sözcüklerin kalıcılığı sağlanmaya çalışılmalıdır.
- Gezi sırasında, öğrencinin yakınında olmaya çalışarak elbise dikerken neler kullanıldığı, malzemeler çocuğa tek tek gösterilerek isimleri söylenmelidir.
- Sınıfa geldikten sonra yapılan gezi ile ilgili gözlemler konuşulur. Çocukların yaptığı elbiselerin askılara asılarak bir süre sergilenmesi ve sınıfa gelen kişilere anlatılması ile işitme yetersizliği olan çocuğa dil girdisi sürekliliği sağlanmış olur.
- İkişerli gruplarda yapılan manken ya da terzi rolünü oynarken, işitme yetersizliği olan çocuğun “terzi” olması, (“terzi” resmi gösterilerek rolü açıklanır) oynadığı rol pekiştirilerek mesleği anlamlandırması sağlanır. “Sen şimdi ne oldun?” sorusuyla, “terzi” sözcüğü tekrar pekiştirilir.
- Etkinliğin değerlendirilmesi sırasında; değerlendirme kutucuğunda yer alan sorular işitme yetersizliği olan çocuğa da sorulabilir.

15. UYARLAMA

- Mektup, posta ve postane kavramaları ile ilgili fırsatlar yaratılarak, işitme yetersizliği olan çocuğa dil girdileri ve ritmik tekrarlar (Öğretmen çocuğun söylediği sözcüğü tamamlayarak veya düzelterek söyler ve işitme yetersizliği olan çocuğa tekrar ettirir) yaptırılmalıdır.
- Ailelerden istenilen mektup yazma aşamasında ise, işitme yetersizliği olan çocuk ve diğer çocukların mektubu anlatan resim yapmaları istenir. Böylece, mektuplar sınıfa geldiğinde hem işitme yetersizliği olan çocuğun mektubu okunurken hem de diğer çocukların mektubu okunurken, bu resimlerle görsel destek sağlanmış olur.
- Değerlendirme soruları, işitme yetersizliği olan çocuğun dil seviyesine uygun olarak sorulmalıdır.

16. UYARLAMA

- Balonların renkleri ile ilgili konuşulurken, renk isimleri ile ilgili, işitme yetersizliği olan çocuğa ritmik tekrarlar (çocuğun söylemeye çalıştığı sözcük tamamlanarak ya da düzelterek çocuğa tekrarlatılır) yaptırılır.
- Balon oyunu başlamadan önce işitme yetersizliği olan çocuğa “dinle” yönergesi verilerek müzik sesinin varlığı hissettirilmeli ve müzik bir süre dinletilmelidir. Oyunun nasıl oynanacağı (müzik durduğunda durulacağı) çocuğa kısaca uygulamalı olarak gösterilmelidir.
- Balon oyunundan sonra, az ve çok olan balonların sayılması aşamasında sayma işleminin sıra alma davranışı gözetilerek (önce öğretmen daha sonra bütün çocukların tekrar etmesi şeklinde) yapılması ve işitme yetersizliği olan çocuğun dikkatini çekerek kavramların verilmesi gerekir.

SINIFTA DİL VE KONUŞMA BOZUKLUĞU OLAN BİR ÇOCUK VARSA;

17. UYARLAMA

- Alıcı dilde problemi olan bir çocuk varsa, soru sorarken basit ve kısa cümlelerle soru sorulur.
- İfade edici dilde problemi olan bir çocuk varsa, sorulan soruya cevap verebilmesi için yeteri kadar süre tanınır. Bu sırada arkadaşlarının da sabırla çocuğu dinlemesi sağlanır.
- Sözcükleri tam olarak çıkaramıyorsa, çocuğun çıkardığı sesler çocuktan sonra düzgün olarak söylenerek çocuğa bir sonraki denemesi için model olunur (örneğin, balonun içindeki malzeme mercimekse ve çocuk bunu “meriink” şeklinde ifade edebildiyse, “evet balonun içinde mercimek var” denilebilir).

18. UYARLAMA

- Yumak hangi anne babanın elindeyse o anne baba kimin anne babası olduğunu söyledikten sonra çocuğunun iyi olduğu bir özelliğini de ifade eder. Böylece dil ve konuşma bozukluğu olan çocuğun anne babası da çocuklarının iyi olduğu herhangi bir özelliğini ifade etmiş olur.
- Yumak çocuklara geçtiğinde ve sıra dil ve konuşma bozukluğu olan çocuğa geldiğinde çocuğa adını soyadını söylemesi için yeterli zaman ayrılır. Eğer çocuğun söyledikleri anlaşılmadıysa, öğretmen çocuktan sonra çocuğun adını soyadını tekrarlar. Öğretmen bu çocuktan sonra kendini ve ailesini tanıtan çocuğun söylediklerini de tekrarlarsa çocuğun kendini kötü hissetmesi engellenmiş olur.

19. UYARLAMA

- Alıcı dilde problemi olan bir çocuk varsa, soru sorarken basit ve kısa cümlelerle soru sorulur.
- İfade edici dilde problemi olan bir çocuk varsa, sorulan soruya cevap verebilmesi için yeteri kadar süre tanınır. Bu sırada arkadaşlarının da sabırla çocuğu dinlemesi sağlanır.
- Sözcükleri tam olarak çıkaramıyorsa, çocuğun çıkardığı sesler çocuktan sonra düzgün olarak söylenerek çocuğa bir sonraki denemesi için model olunur (örneğin, balonun içindeki malzeme mercimekse ve çocuk bunu “meriink” şeklinde ifade edebildiyse, “evet balonun içinde mercimek var” denilebilir).

20. UYARLAMA

- Yumak hangi anne babanın elindeyse o anne baba kimin anne babası olduğunu söyledikten sonra çocuğunun iyi olduğu bir özelliğini de ifade eder. Böylece dil ve konuşma bozukluğu olan çocuğun anne babası da çocuklarının iyi olduğu herhangi bir özelliğini ifade etmiş olur.
- Yumak çocuklara geçtiğinde ve sıra dil ve konuşma bozukluğu olan çocuğa geldiğinde çocuğa adını soyadını söylemesi için yeterli zaman ayrılır. Eğer çocuğun söyledikleri anlaşılmadıysa, öğretmen çocuktan sonra çocuğun adını soyadını tekrarlar. Öğretmen bu çocuktan sonra kendini ve ailesini tanıtan çocuğun söylediklerini de tekrarlarsa çocuğun kendini kötü hissetmesi engellenmiş olur.

SINIFTA ORTOPEDİK YETERSİZLİĞİ OLAN BİR ÇOCUK VARSA;

21. UYARLAMA

- Elinde ya da ellerinde kasılmalar olan bir çocuksa, sınıfa döndükten sonra resim çizme aşamasında, çocuk için gerekli uyarlamaya yer verilmelidir (örneğin, kalın boyalarla boyama yapmasını sağlamak, fiziksel yardım sağlamak ya da kalem hiç tutamıyorsa bilgisayar kullanarak resim yapmasına izin vermek gibi).

22. UYARLAMA

- Tekerlekli sandalyede oturan bir çocuk ise, çocuğun kendi çizgisini çizmesi için kâğıt çocuğa doğru uzatılabilir.
- Çizgi çizme aşaması tamamlandıktan sonra, kâğıt masaların üstüne alınarak ortopedik yetersizliği olan çocuğun da boyama etkinliğine katılması sağlanır.

Elini boya yapabilecek kadar kullanamayan bir çocuksa, parmak boya ile boyama yapması sağlanabilir.

23. UYARLAMA

- Müze gezisinden önce, ortopedik yetersizliği olan çocuğa müzeye gittiklerinde nasıl hareket edeceği açıklanmalıdır. Sınıftaki çocukların ortopedik yetersizliği olan arkadaşlarına müzede nasıl yardımcı olabilecekleri ile ilgili konuşulmalıdır.
- Müzeye girerken ve müze içinde ortopedik yetersizliği olan çocuğun velilerden birine ya da öğretmene yakın olması sağlanmalıdır.
- Gezi sırasında öğrencinin kullandığı destek aracına (örn; tekerlekli sandalye, yürüteç vb.) bağlı olarak nerede nasıl hareket etmesi gerektiğine ilişkin ipuçları ve yönergeler verilerek
- Öğrenci rahatlatılmalıdır.
- Etkinliğin değerlendirilmesi sırasında diğer çocuklara yapılacak değerlendirmeye ek olarak, “Müzede nerelerde hareket etmekte zorlandın?, Zorlandığın yerler nasıl olsaydı daha kolay hareket edebilirdin?” soruları ortopedik yetersizliği olan çocuğa, “Çocuklar arkadaşınızın daha rahat hareket edebilmesi için müzede ne gibi çalışmalar yapılması gerekir?” sorusu da sınıftaki tüm çocuklara sorularak arkadaşlarının yaşadığı zorlukları fark etmeleri ve çözüm önerileri getirmeleri istenebilir.

24. UYARLAMA

- Çocuk bastonuyla yürüyebilen bir çocuksa, etkinlik içindeki aşamalar için çocuğun bastonuyla etkinliği tamamlayabileceği şekilde ortam düzenlemesi yapılmalıdır.
- Çocuğa etkinliğin tamamını düz yürüyüşle gerçekleştirebileceği söylenebilir.

25. UYARLAMA

- Diğer çocuklar kartoplarını toplarken ortopedik yetersizliği olan çocuk açık ya da koyu yeşil torbanın ağzını açarak tutabilir.

- Çocuğun elinde kasılmalar var ve bir elini kullanamıyorsa, daha yumuşak kâğıtları kullanarak kartopu yapması ve atabileceği bir uzaklıktaki çizgiden kardan adama kartopu atması sağlanmalıdır.
- Her iki durumda da çocuğa gereken yerlerde gerektiği kadar yardım sağlanarak etkinliğe aktif olarak katılımı sağlanmalıdır.
- Çocuk etkinliği gerçekleştirirken devam etmesi konusunda cesaretlendirilmelidir.
- Çocuk etkinliği tamamlayıncaya kadar arkadaşlarının sabırla beklemesi sağlanmalıdır.

SINIFTA OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU (OSB) OLAN BİR ÇOCUK VARSA;

26. UYARLAMA

- Çocukların kendilerine yürüyüş arkadaşı seçmeleri sırasında OSB olan çocuğun da gönüllü bir arkadaşıyla eşleşmesi sağlanır ya da OSB olan çocuğun eşi olarak öğretmenin arkadaşı olan kişi seçilir.
- Yürüyüş sırasında uygun yönergelerle (sözel ipucu ve fiziksel yardımlarla) OSB olan çocuğun yürüyüş hareketlerini yapması desteklenmelidir.

Yürüyüş ile ilgili yönergeler verilirken çocukla göz teması kurularak kısa ve net cümleler kullanılmalıdır.

SINIFTA ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN BİR ÇOCUK VARSA;

27. UYARLAMA

- Eğer çocuk kokuları tanımıyorsa, diğer çocuklarla bu etkinlik çalışılırken zihinsel yetersizliği olan çocuk ile önce kokuları tanıma çalışılır. Kavram öğretimi basamaklarına uygun olarak önce iki çeşit koku çocuğa öğretilir; örneğin, kahve ve sabun kokusu birbirlerinden kolayca ayırt edilebileceği için çalışılabilir.
- Öğretim yapıldıktan sonra çocuğun bu kokuları eşlemesi istenir. Sözel ipucu ve fiziksel yardımlarla çocuğun doğru cevabı vermesi sağlanır.
- Eşleme çalışmasından sonra, çalışılan kokulara ait nesnelerin resimleri çizilmiş olarak çocuğa verilir ve resimleri boyama çalışması yapılır.
- Değerlendirmede ise çocuğa çalışılan koku ile ilgili sorular sorulabilir

28. UYARLAMA

- Aşçı yardımcısının zihinsel yetersizliği olan çocuk olması sağlanır. Onun da kendisine bir yardımcı seçmesi istenir. Zihinsel yetersizliği olan yardımcıya kendi yardımcısı tarafından kısa ve net yönergeler verilerek aşçıya domatesleri bulmada yardımcı olması sağlanır. (Eğer çocuk sözel yönergelerle kendisinden isteneni yerine

getiremezse fiziksel yardım sağlanarak çocuğun kendinden bekleneni gerçekleştirmesine yardımcı olunur.)

- Etkinliğin değerlendirilmesinde sadece ikinci madde uygulanarak zihinsel yetersizliği olan çocuğun etkinlikle ilgili yaşantı ve duygularını paylaşmasına fırsat verilir..

29. UYARLAMA

- Çocuğa, Atatürk'ün hayatı ile ilgili sohbet edilirken daha basit ve kısa cevaplı sorular sorulmalıdır.
- Atatürk'le ilgili şiiri öğretmen okuduktan sonra çocuğa “şiiri beğendin mi?” diye sorularak katılımı sağlanabilir.

Boyama ve yapıştırma etkinliklerinde sözel yönergelerle kendisinden isteneni yerine getiremezse çocuğa fiziksel yardım sağlanır.

Çocuğun değerlendirilme sırasında sözel ipuçlarıyla cevap vermesi sağlanır.

Çocuğun değerlendirilme sırasında sözel ipuçlarıyla cevap vermesi

30. UYARLAMA

- Zihinsel yetersizliği olan çocuğun bileğinden tutarak kâğıda çıkan gölgeyi çizmesine yardımcı olunmalıdır.
- Gölgesi çizilen çocuk hakkında zihinsel yetersizliği olan çocuğa basit ve kısa cevaplı sorular yöneltilmelidir. “Arkadaşının adını biliyor musun?” gibi.
- Zihinsel yetersizliği olan çocuk fiziksel özelliklerle ilgili sorulara yanıt veremeyebilir. Bu nedenle fiziksel özelliklerle ilgili (uzun boy- kısa boy, göz rengi gibi sorulara) kavram öğretimi yapılmalıdır.
- Etkinlik zihinsel yetersizliği olan çocuğa kendi fiziksel özellikleri ile ilgili sorular sorularak değerlendirilebilir.

31. UYARLAMA

- Zihinsel yetersizliği olan çocuğa bir noktalama işareti (nokta) için öğretim ve eşleme çalışması yapılır.
- Sınıfta Kukla Nunu ile birlikte noktalama işaretleri anlatılırken dönüşümlü olarak çocukların bir noktalama işareti olmaları sağlanır. Zihinsel yetersizliği olan çocuktan “nokta (öğretimi yapılan noktalama işareti)” olması istenir. Etkinlik sırasında şarkı söylerken nokta ile ilgili bölüme gelindiğinde “Bu işaretin adı ne? Şimdi ne yapıyorduk?” gibi sorular sorularak çocuktan cevap beklenir. Uygun ipuçları kullanılarak doğru cevap vermesi sağlanır.
- Zihinsel yetersizliği olan çocuğun öğrenme hızına bakılarak diğer noktalama işaretleri de oyunla birlikte sınıfta öğretilmelidir.
- Değerlendirme sırasında çocuğa öğrendiği noktalama işareti ile ilgili sorular yöneltilmelidir

Etkinliğin değerlendirilmesinde zihinsel yetersizliği olan çocuğa kendi fiziksel özellikleri ile ilgili sorular sorulmalıdır.

32. UYARLAMA

- Kavanozlar ve şişelerle ilgili çocuklarla sohbet edilirken basit ve kısa cevaplı sorular sorulmalıdır.

- Kapak eşlemeleri çalışılırken az sayıda materyalle çalışılmalıdır.
- Kapak eşlemelerinde, sözel yönerge ve fiziksel yardım sağlanarak çocuğun kendinden bekleneni gerçekleştirmesine yardımcı olunmalıdır.

33. UYARLAMA

- Öğretmen zihinsel yetersizliği olan çocuğun bileğinden tutarak çocuğun çizmesine yardımcı olabilir.
- Gölgesi çizilen çocuk hakkında zihinsel yetersizliği olan çocuğa basit ve kısa cevaplı sorular yöneltilmelidir. “Arkadaşının adını biliyor musun?” gibi.
- Etkinlikte çizilen gölgelerin kesilmesi sırasında; zihinsel yetersizliği olan çocuk makas tutma becerisine sahip olmayabilir. Öğretmen bu aşamayı kendisi yapabilir.
- Kolaj çalışması sırasında sözel yönergelerle kendisinden isteneni yerine getiremezse fiziksel yardım sağlanarak çocuğun kendinden bekleneni gerçekleştirmesine yardımcı olunur.
- Etkinliğin değerlendirilmesinde zihinsel yetersizliği olan çocuğa kendi fiziksel özellikleri ile ilgili sorular sorulmalıdır.

SINIFTA GÖRME YETERSİZLİĞİ OLAN BİR ÇOCUK VARSA;

34. UYARLAMA

- Temizlik için kullanılan malzemeleri çocuğun tanıyıp tanımadığından emin olunmalıdır. Çocuk malzemenin adını duymuş fakat hiç kullanmamış olabilir ya da ailesinin desteği ile kullanmış fakat incelemeyeği için bilmiyor olabilir. Bunun için çocuğun malzemelerin ambalajlarını dokunarak incelemesi ve aynı zamanda da koklayarak tanınması için bir süre zaman verilmelidir.
- Çocuklar sepete yerleştirme yaparken görme yetersizliği olan çocuğun da hareket alanı düşünölmelidir. Örneğin, sepet çocuğun önüne bırakılarak bağımsız hareket etmesi engellenmemelidir.
- Öncelikle sepetlerin yeri çocuğa fark ettirilmelidir. Bunun için, yön kavramlarını kullanarak sepetlerin yerleri öğretilebilir.
- Görme yetersizliği olan çocuğun sepetleri ayırt edebilmesi için, sepetlere ayırt edici uyaranlar eklenmelidir. Örneğin; vücut temizliği sepetinin dışına el resmi, çevre temizliği sepetinin dışına ev ya da süpürge resmi yapıştırılabilir (az gören çocuk için bu resimler büyük resim olabilir, hiç görmeyen çocuk için kabartma resim kullanılabilir ya da örnek malzemelerin maketi/boş ambalajı yapıştırılabilir. Okuma-yazmaya hazırlık çalışmalarının yapıldığı gruplarda 1.ve 2. sepet şeklinde numaralandırılabilir).
- Etkinlik sonunda temizlik yapılacak alanın sınırları görme yetersizliği olan çocuğa incelettirilmelidir.
- Toz bezinin nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili model olunmalı ya da çocuğa fiziksel yardım sağlanmalıdır.
- Etkinliğin değerlendirilmesi görme yetersizliği olan çocuk için de arkadaşlarıyla aynı şekilde gerçekleştirilir.

35. UYARLAMA

- Çocuğun eşleme aşamasında etkinliğe katılabilmesi için eşleşecek materyallerden sınıfa getirilebilecek olanlar getirilmelidir (örneğin, masa tenisi raketi, badminton raketi, oyuncak basketbol potası, oyuncak futbol kalesi, oyuncak golf sopası gibi).
- Çocuğun eşleme materyallerine de dokunarak onları da tanımasına fırsat verildikten sonra doğru eşlemeler için gerektiğinde yeterli olacak kadar yardım sağlanmalıdır (örneğin, çocuğun hiç yaşantısı olmayan materyaller varsa, çocuğa doğru eşleme ile ilgili model olunduktan sonra çocuğun da gerçekleştirmesi istenebilir ya da golf topunu eline aldığında "bu top için uzun saplı, ucu kıvrık bir sopa bulmalısın" gibi sözel yardım sağlanabilir).

36. UYARLAMA

Sınıfta Görme Yetersizliği Olan Bir çocuk Varsa;

- Öğretmen diğer çocuklara kolumda ne var diye sorarken görme yetersizliği olan çocuğun öğretmenin koluna dokunması sağlanır.
- Ölçme sırasında öğretmen görme yetersizliği olan çocuğa fiziksel yardım sağlamalı ve ona model olmalıdır.

37. UYARLAMA

Etkinlikte az gören çocuk için renkli kartlar kullanılması uygun olur. Hiç görmeyen çocuğun ayırt edebilmesi için kartların üzerine kabartma (Braille) yazı ile hazırlanmış altı nokta kombinasyonları yerleştirilebilir ya da farklı dokudaki malzemelerle örüntü hazırlanabilir.

38. UYARLAMA

- Etkinlik sırasında taş yerine zilli top kullanılmalıdır.
- Daire için hulahup kullanılabilir.
- Çocuğun dokunarak daireyi algılamasına fırsat verilmelidir.
- Çocuğun adımlama çalışması yaparak kendi dairesinin karşı takımın dairesine uzaklığını kavraması sağlanmalıdır.
- Bir akranı çocuğa yardımcı olmak üzere görevlendirilebilir.
- Sağ sol kavramı gelişmiş çocuğa zilli topu sağa sola doğru atması söylenebilir.

39. UYARLAMA

- Çocuk için kabartmalı geri kazanım sembolü bulundurulur ve dokunarak incelemesine fırsat verilir.
- Çocuğun kabartmalı olan geri kazanım sembolü ve artık materyalleri kullanarak ürün yapması sağlanabilir.

40. UYARLAMA

- Öyküde geçen hayvanların oyuncakları ya da maketleri çocuğa verilir. Öykü anlatılmaya başlanmadan önce çocuğun hayvan oyuncaklarını incelemesine fırsat verilir.
- Öykü okunurken kitaptaki resimler çocuğa anlatılır.

- Eşleri ile benzerlikleri farklılıkların konuşulması aşamasında, öğretmen ya da başka bir yetişkin ile çocuk eş olabilir. Önce çocuğa benzer ve farklı yönleri dokunarak bulması ve söylemesi için fırsat verilir eksik kalan özellikleri öğretmen ya da başka bir yetişkin çocuğa söyler.

41. UYARLAMA

- Etkinliğin başında çocuğun kutup ayısını tanıması için oyuncak ayı bulundurulur. Çocuğun oyuncak ayıyı dokunarak tanımasına fırsat verilir.
- Buz parçasının üstündeki kutup ayısı fotoğrafı gösterilirken çocuğa fotoğrafta neler görüldüğü açık bir şekilde anlatılır.
- Öykü anlatılırken çocuğa gerekli yerlerde açıklamalarda bulunulabilir.
- Küçük gruplar halinde kutup ayısı yapma aşamasının başında çocuk ile gruptaki arkadaşları ne yapacakları ve nasıl yapacakları hakkında konuşturularak görme yetersizliği olan çocuğun nasıl bir çalışma yapılacağı ile ilgili fikir sahibi olması sağlanır.
- Kutup ayısı yapılırken gerekli yerlerde çocuğa gerektiği kadar yardım sağlanır (örneğin, malzemelerin yerlerini bulmada ya da malzemelerin arkasına yapıştırıcı sürdükten sonra uygun yere yapıştırma sırasında yardıma gerek duyabilir, bu gibi durumlarda çocuğa gereksinim duyduğu kadar yardım sunulmalıdır).
- Etkinliğin sonunda tüm grupların kendi kutup ayılarını çocuğa anlatmaları sağlanır.

SINIFTA DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU (DEHB) OLAN BİR ÇOCUK VARSA;

42. UYARLAMA

- Sınıfta hazırlanan sorumluluk çantası sırası geldiğinde (DEHB) olan çocuğa verilir. Çantanın ne işe yaradığı ve kendisinin ne yapması gerektiği çocuğa açıklanır. Çocuğun anlayıp anlamadığını kontrol etmek için sorumluluk çantasının ne işe yaradığı çocuğa tekrar ettirilir.
- Çocuğun çantasına konulacak kitabın resimli ve az yazısı olan bir kitap olmasına dikkat edilir. Sorumluluk çantasını hangi çocuğun götürdüğünün işaretlendiği çizelgeye öğretmen (DEHB) olan çocukla birlikte işaretleme yapar.

43. UYARLAMA

- Sınıfta yapılacak canlandırma çocuklara anlatıldıktan sonra DEHB olan çocuğun elinden tutulur “hadi bakalım otobüse binmek için sıraya giriyoruz” denilerek çocuğa model olunur ve öğretmenle çocuk birlikte otobüse binerler. Çocuk etkinlik süresince öğretmene yakın bir yerde oturmalıdır (çocuğun model alabileceği bir arkadaşının yanına oturtulması da sağlanabilir). Etkinlik sırasında DEHB olan çocuğa yönerge verilirken çocukla göz teması kurmaya dikkat edilmelidir. Verilen yönergeyi çocuğun anladığından emin olmak için “şimdi ne yapacağız” diyerek çocuğun yönergeyi tekrarlaması istenmelidir.

- Öğretmen çocuğu etkinlik sırasında yönlendirmek için sözel olmayan ifadeler de kullanabilir. Örneğin, bir tarafı yeşil diğer tarafı kırmızı bir kart kullanarak, çocuk uygun davranışlar gösterdiğinde (sıraya geçtiğinde) kartın yeşil tarafı çocuğa dönük olarak tutulurken, çocuk uygun olmayan bir davranış gerçekleştirdiğinde kartın kırmızı tarafı çocuğa dönük tutabilir. Uygun olmayan davranışa düzeltici dönüt verilmelidir. “Şimdi ne yapmamız gerekiyor?” diyerek çocuğun yapması gereken davranışı söylemesi ve yapması sağlanmalıdır.
- Çocuğun uygun olan davranışları etkinlik sırasında hem sözel hem de sembol olarak pekiştirilmelidir.
- Diğer sıra olma etkinliği olan kart oyununda ilk önce DEHB olan çocuğa kart seçtirilir. Böylece çocuğun ilgisini çeken kartı seçmesi amaçlanır. Eşleme çalışması sırasında sözel yönergelerle kendisinden isteneni yerine getirmesi sağlanır. Gerekirse fiziksel yardım da uygulanır.
- Etkinliğin değerlendirilmesinde, basit ve kısa cevaplı sorular sorularak çocuğun sorulara sözel ipuçlarıyla cevap vermesi sağlanır.

44. UYARLAMA

- Etkinlik süresince çocuğun uygun olan davranışları hem sözel olarak hem de sembol kullanılarak pekiştirilmelidir.
- Çocuğun dikkat süresi göz önünde bulundurularak etkinlik süresi kısa tutulmalıdır. Diğer çocuklarla bütün şekiller çalışılırken gerekirse dikkat eksikliği olan çocukla etkinlik sadece bir şekilde gerçekleştirilebilir.
- Gerekirse bu çocuğa etkinlikteki sıraya göre geometrik şekil kartını göstererek etkinliği yapan çocuğa rehberlik etme görevi verilebilir.